

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
Helyben hazhoz fordva:
Egész évre 12 ft.
Fél évre 6 ft.
Negyed évre 3 ft.
Egy óra 1 ft.

Videkre postán küldve:
Egész évre 14 ft — kr.
Fél évre 7 ft — kr.
Negyed évre 3 ft 50 kr.
Egy óra 1 ft 20 kr.
Hirdetések helyben ártatandók.

Szerkesztőség:
Főter. Hermann-udvar 1. emelet, a külső folyosón.
Bérmontellen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk

Kiadóhivatal:
Főter. a törvényszék mellett Nonmann-háznak utczára nyíló helyiségében.

Hirdetések díjazabály szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vásárnap utáni szám 3 kr.

A mi politikai gnómnaink.

Budapest, junius 14.

A szélbal hegyivénei, a függetlenségi gnómnok, Madarász, Helh, Csánány, Mocsary, Irányi, sat., kik már húsz év óta keresik a tegnapi napot, s a budget-vitánál minden esztendőben visszatérnek arra a pontra, melyből kiindultak, mint a ködben téngfergő emberek, nem gondolják meg, hogy ezzel az ördög-motollával mennyit ártanak a fiatalság azon részének, mely azon hitben, hogy hazafiságot cselekszik, lefizette a garast, s azóta ott ül a veres kakason meg tengeri lovon, a folytonos keringésben nem levén képes megszabadulni. El-elszédül és neki-nekikáromkodik magát, mikor a forgás már unalmassá kezd válni, hogy legalább némi változatosságot adjon rábságra kárhoztatott fiatal életének. Ekkor aztán a gnómnok is, hogy megvigasztalják, tapsolnak neki. Könnyű mesterség ez az öregeknek. Ha ók, boldogult hitestársukhoz, az 1848 és 49-hez hozzá kötöttették magukat, s így akarnak az árnyékvilágból kimulni, hát ók élvezték a kéjt, melyet nekik a 48—49 nyújtott, de hogy a vezeklésnek eme nemét miért vállalták magukra ama fiatalok is, és hogy miért kötötték magukat ezekhez a hegyivénekhez? annak ma már nem lehet helyes okát adni.

Innen származik minden puts és minden utcazi demonstratio. Ezekben nyilatkozik ama tevékenység, mely a fiatalabb lelkekben le van fojtva, s természetesen bevezető utat nem találván, kitör. Így törne ki Hegedüs Sándor, Láng Lajos, Baross, Berzeviczy és mind az a jeles tehetség, az ifjabb nemzedékhez tartozó férfi, ki most tevékenységének egész erejével küzdhet az ambíciójuk előtt megnyitott téren, mialatt Ugronnék a hegyivénekhez kötözött elkeseredéssel vulkanizálnak a mozdulatlanságnak csirkelábon forgó várában.

Ezt mutatja Ugronnak az »Egyv-értés« 161-ik számában írt ama cikke is, melylyel teljes megbánás közt igyekszik elhárítani magáról ama következményeket, melyeket lázító beszédei provokáltak, s a csöcselék számára az utcazi tüntetés jogát inaugurálták. Ama cikkében Ugron egészen más hurokat penget s jóvá igyekszik tenni a hibát, melyet elkövetett. Az az Ugron, ki a hegyivénektől már nem egy-

szer akart elválni, de akit a gnómnok büvös madzaga lekötözve tart s a forgó kakasról való leszállást nem enged. És ez az ördög-motolla, ez az egyhelyben keringő szédületes mozgás kell hogy megragadjon az idegeket, kell hogy felizgassa a haladni vágyó lelket és tevékenységre termett izmokat, s a hivatásától elzárt fiatal erő lázas nyilvánulásokba tör ki. És elmondhatná ezt magáról sok olyan, ki csak azóta érzi magát nyugodtnak és egészségesnek, mióta e gnómi ketreczből megszabadult. Azóta képes higgadtan bírálni és venni a dolgokat amint vannak.

Elhisszük Ugronnak, hogy ő a társadalom kloakáját felkavarni nem akarta, s hogy az ő izgatott agyveleje mást akart és mást gondolt, nem azt, ami bekövetkezett, de hogy ami bekövetkezett, azt ő következtette be, e felől már tisztában van az egész józan világ. És vajjon a tüntetők, hálaimajokat elzengeni nem az Ugron ablakai alá vonultak-e? És ami ez után következett, nem-e a kezdeményezésnek volt nekibiztatott folytatása?

Szegény rendőrök! Ók zavarták fel a vizet, melyből előbb a farkas ivott! A zendülésnek okozójának kell lenni, hát ki lenne más, mint a rendőr. Ez nem írhat hírlapi cikkeket, ez nem védheti magát a parlamentben. És még nem volt utcazi demonstratio Budapesten, ablakbverés és boltrablás, hogy az ellenzéki sajtó és szónoklat ne a rendőrségnek ment volna neki. Csak a magukat meghúzó gnómnok nem veszi észre senki, amint rejteikben a szédületes ördög-motollát forgatják. Pedig hát itt van a fészke a legtöbb bajnak, ez az a titkos kemence, melyben a nemzeti ábrándok gyújtóvilámaikat gyártják, s ahányszor Apponyieki szédíteni akarnak, mindannyiszor ide mennek ók is kölcsönt kérni. Csak az orosz észre ne vegye valahogy a titkos kemencét, és ki ne süssse, hogy minden izgalom kuforrása innen fakad, s csak kormányt buktatásról legyen szó, hát minden pillanatban kész az agitatio. Az orosz politika ama politika, a zavarosban való halászás tudománya, s ha egyszer felizgatható elemre akad, hát tudja ő, hogy és mivel kell azt felizgatni.

A hazafiságnak soha nem szabad megszédülnie, látni tudni és észlelnie kell mindig mindent, még ha alszik

is, nyitott szemekkel aludjék. Csak-hogy ezt nem egyhelyben forgó ördög-motollával, s nem ama lezckékkel lehet elérni, melyeket a gnómnok a politikai idealizmus tanából a nemzetnek adni szoktak, s mert nem mozdulnak, minden más egészséges pártalakulást lehetetlenne, köztünk s a birodalom másik fele közt, minden őszinte barátságot megköthetlenné tesznek. Hogy az egész nemzet lázba jöjjön, arra a legesekélyebb ok elég, mert az a harc, melyt az a gnómnok az ő forgó kakasain és tengeri lovain a levegőbe képzelt rémképek ellen kísértetiesen folytát, idegességben tartja a szemlélt s tudja nem tudja, akarva nem akarva, de egy szisszenésre felriad nyugalmából az egész ország.

És csak haszna volna ennek az idegességnek, de amint hogy az emberi testre nézve nincs haszna, éppen ugy nincs haszna a nemzeti testre nézve s, tudja levén, hogy az elégedetlenség főfészke a teljes és normalis lelki-nyugalmat beállni soha nem engedő idegesség. Innen származik türelmetlenség és sirás-rívás, boldogtalanság és öngyilkosság, mire pedig a magyar nemzet a legutóbbi időkben nagy hajlandóságot mutat. Nem kellett volna nagyobb öngyilkosság, mint a birodalom másik felével 1877-ben ki nem egyezni, 1878-ban az orosz-török háboruba avatkozni, vagy most, a Hentzi-tüntetés miatt az uralkodóházzal és hadsereggel összeveszni. És ha nem volna, ki a nemzetet ezen lépésektől visszatartsa, az bizony elkövetté. Mert idegei közt fészkel a gnóm-sereg: ez a betegsége.

A mérsékelt vagy mérsékelhetetlen apponyizmus nem számít; ha olykor-olykor a gnómnok motollájába nem kapaszkodnék, már régen temetését ülték volna, de amint talajt vesz, rögtön a forgó veres kakason látjuk; ha lövegeink elől menekülni másként nem tud, szakállas gnóm-álarcot ölt és hogy azoknál támogatást nyerjen, segít hajtani a motollát.

Na de hát ledűnk már húsz évet a kiegyezés óta, még húsz év, és be fog következni mőzesi számítás szerint amaz idő, midőn az új nemzedék a lelki nyugalom s béke ígért-földjére léphet, hol is az elmúlt gnómnok motollájának kepelése nyugtalanítani nem fogja.

G. B.

Képviselőválasztási mozgalom. A Szentgyörgyi Imre volt igazságügyi államtitkárnak a Curiahoz történt kinevezetése folytán megürült török-kaniszaikereletheben junius 14-iken Szabó Károly főrendiházi tag indítványára Fabiny Teofil igazságügyminiszter kiáltották ki nagy lelkesedéssel a szabadelvű párt képviselőjelöltjévé.

Az államvasutak befektetési tőkéje. A közmunka- és közlekedésügyi miniszteriumban Baross Gábor államtitkár elnöke alatt a magyar államvasutak befektetési tőkéjének pontos megállapítására kiküldött bizottság befejezte munkáját. E szerint a befektetési tőke 1885. év végén 377.044.901 forintot rugott. Most van hírtos alap, amely szerint megállíttni, mikor kamatoztatják a befektetési tőkét államvasutak? Törvényes, hogy ezekről a számításoknál a 79.787.765 ft 90 krra rugó pénzbeszerzési összeget figyelembe venni nem lehet.

A kereskedő ifjak szegedi congressusa.

(Saját tudósítónktól.)

Szeged, junius 14.

A congressus második napjáról küldött táviratom kiegészítéséül a következő részleteket említhetem fel:

A napirend előtt Weiner Miksa elnök fölvolta a kolozsvári kereskedő ifjuság egyesületének a congressushoz intézett levelét, a melyben Nyegrutz Tivadar egyesületi elnök és Hirschfeld Károly titkár az egyesület nevében fölkéri az értekezletet, hogy a jövő évben a keresk. ifjak III. orsz. értekezletét Kolozsvárról tartassák meg.

A congressus elfogadta a meghívást és kimondotta, hogy a jövő évben Kolozsvárról tartja meg a keresk. ifjak orsz. nagygyűlését, s megbizta a kolozsvári kereskedő ifjuságot a congressusi előmunkálatok teljesítésével.

Ezután következett a napirend: Schäfer Vilmos előadása a kereskedelem megmagyarosításának tényezőiről. Az értekezlet nagy lelkesedés közt egyhangulag elfogadta az előadó következő indítványát:

Mondja ki az orsz. értekezlet, hogy a hazai kereskedelem megmagyarosodását a magyar állami szellemével összeforrasztva levő nemzeti érdeknek tekintni s bizik a magyar kereskedői kar hazafiságában, hogy a nemzeti irányt követni fogják. Továbbá: Az orsz. szövetség központi választmányára megbizatik, hogy kereskedelmi megmagyarosodása ügyében az orsz. kereskedői szövetség mozgalmat indítsion, s a gyakorlat követelményeinek megfelelőleg intézkedéseket tegyen, hogy a kérdés megoldásával állandóan foglalkozék, oly hozzáadással, hogy az eredményről évről-évre jelentést tegyen az orsz. értekezletnek.

A kereskedelmi szakoktatás kérdéséről Zachár Gyula fővárosi kereskedelmi iskolai tanár s közgazdasági író volt az előadó. Az értekezlet tüzetes vita után, a melyben a többi közt Lévy Fer-

legyen az uri étiquette-je a részvételének. Megérzik ott mégis a pálinka.

Bizon lehangelő, hogy ilyen esetek gyakran előfordulnak uri társaságban, és mégsem itélik el föltétlenül és egyhangulag a szomorú hősöket: sőt e helyett mindig akadnak olyanok, akik védelmükre kelnek az illetőknek s mentegnek olyasmint, ami rendszeren menthetlen. Ezzel aztán rászólgálnak a gentlemanellenes visszaélések meginkább való megszilárdítására, ahelyett, hogy a vidéki uri társaság vállvetve terjesztené az axiómát, mely szerint gentlemanek nem pofozkodnak.

Hanem az eféle esetek akkor kaptak meg koronájukat, mikor a kihívót visszautasították. Erzi, hogy fausse positionba jutott. Nem tud arra a morális magaslatra emelkedni, honnan belátna a következőket. Saját betenkedése segítségével bélyegét kapott, melyet a bárbaj nem mos le, hanem csak aképen lehet elfeledtetni, ha jövőre correat gentleman-módra viselkedik és kertli az eféle botrányokat. De hát a keresmai verekedők rendszeren épen azért keresmai verekedők, mert hiányzik belőlük az ilyen gentleman-fölfogás.

Tehát mit csinál?
Vesz egy korbácsot és két ismerőt, s így nekikészülve elindul ahhoz, aki visszautasította a kihívást. Megesküszik, ő, aki épen olyan mint a másik, hogy majd megtanítja azt: mi a gallér kötelessége. Ennek a lezckének vége pedig rendszeren egy újabb brutalitás. A megtámadott védekezik, a két tanu megfélemedezik kötelességéről, legofia a védekezőt s azután a hős gallér szépen elveri az ilymódon ártalmatlanná tett embert, akire hárman támadtak!
És ezt hosszú nyilatkozatokban lovagias megfenyítésnek nevezik. Megyalázása ez a lovagiaságnak, mert nem gentleman-actus,

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája (Junius 15.)

A korbács.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

Magyarország egyik vidéki metropolistának társaságában élénk figyelem tárgyat képezi egy sajnálatos affaire. Az eset röviden a következő: Két fiatal ur összeverekedik egy vendéglőben. X. fölfriesskázza Y-ot, a ki nyakon vágja X-et. Ez erre kihívja Y-ot, kinek megbízottjai kijelentik, hogy az ő fölött párbajra okot nem lát, tehát az elégtételadást megtagadja. X. ennek folytán fölmege Y-hoz a hivatalába és ott két barátja segítségével megkorbácsolja. Következik a nyilatkozatok özöne a helyi újságokban; természetesen igyekeznek lefozni egymást abban, hogy ki tudja feketébbre mázolni a másikat nyomdastekével.

Nekem semmi közöm sem magában ahhoz a conorét esethez, sem szereplőhöz. Kiknek legnagyobb részét személyesen nem ismerem. Az egész érdekelt annyiban, hogy a vidéki társaséletben az ilyen esetek nem állanak elszigetelve! sőt inkább aggasztó epidemiáját képezi annak az eféle botrány. Sajnálatos fölréértésén alapul a gentleman-codolnek és épen azért megorvoslását csak akkor lehet remélni, ha sikerül megszintkorral a hatalmakat, melyek gavallérságnak tetni a társaséletben hirdetnek oly agresszív fölégtételvesztésnek az egyik, se nem a másik, hanem egyszerre és röviden brutalitás erőszakoskodás.

A korbács, básmiként csúrnék-esavarjuk, nem gentleman-fegyver; a pofozkodás nem gentleman-szókás; a botrány esinálás pedig homlokegyenest

ellenkezik a gentleman-gondolkozás minden ízével.

A pofozkodás rendes bevezetése eza stereotip-mondás: »Ha nem nézném a helyet, pofon ütüném.« Mire az, akit ilyen barátságosan apostrophálnak, csakugyan nem nezi a helyet, hanem nyakonüti a fenyegetőt. Ha a pofozkodás nem gentlemanlike dolog, az ilyen erős fenyegetőzés meg éppen férfiatlan, mert pofonokat igérgetni éppen olyan neveséges dolog, mint mikor valaki így szól: — Tekintse magát általam föl-pofozottnak! Mire egy ur gyorsan föltalálva magát, ezt felelte: — Ön pedig tekintse magát általam — agyonlövöttnek.

Hát ez egyszerűen nem gentlemanek köze való discourzus: azt pedig törvényül kellene elfogadnia minden jóízű embernek, hogy gentlemanek nem tettelegeskednek. Hiszen a műveltség és a jó modor szabályai éppen arra valók, hogy a társaságban emberek tudjanak uralkodni magukon és ne ragadtassanak el a pillanat heve által.

És aztán mi értelme van a párbajnak, ha azok, kiknek eligazítandó ügyük akad, rögtön a helyszínen eldöntgetik egymást? Ezt acceptálván, fölöslegessé válik a párbaj intézménye: s helyébe léphet az amerikai sistema. Járjunk mindig bunkósbottal és töltött revolverrel, s akiknek az orra nem tetszik, üssük le vagy löjjük agyon. De azután ne képzeljük, hogy gavallérok vagyunk, hanem ismerjük el, hogy a gentlemanlikestet kibálatiporva a nyers erőszakot adoráljuk. Aki erősebb, leteperi a gyengébbet. S azzal vége.

Valóban nehéz kérdés: ilyen kölcsönös

pöföldözés után lehet-e helye a párbajnak? Mikor a tettelegesség csak egyoldalú, akkor a helyzet tiszta. Ezt tudja mindenki. De mit akarnak a párbajjal aztán, hogy az egyik nyakonüti a másikat és ez hasonló módon rögtön elégtételt vett magának? Ki itt a sértő és ki itt a sértett fél? Ki köteles elégtételt adni és ki köteles elégtételt venni? Hiszen egyformák ők mindketten, mert egyformán vannak meggyalázva.

Ilyen körülmények között ha valaki megtagadja az elégtétel-adást, sok indok szól mellette. De első sorban és főképpen az, hogy a párbaj nem a keresmai vendégek intézménye. A parasztleány is dulakodik és verekedik a keresmban, de párbajt vívni utána, eszébe nem jut. Ha tehát valaki egy tekintetben magáévá teszi a paraszttársadalom fölfogását s becsületének megvédésére a tettelegességben alkalmas eszközt lát, az vonja le ennek consequentiáját, és a verekedés után ne akarjon még párbajozni is.

Akik nem gondolkoznak így, azok nincsenek tisztában a párbaj természetével. Nem tudják, hogy a párbaj is verekedés, de a művelt társaság, a lovagiasan gondolkozó emberek fölfogása szerint szabályozott verekedés. A paraszt lelti, mivel vizsgálja van: az ur párbajra hívja. A kettő tehát nem fér meg egymás mellett. Választani kell: pofozkodás vagy párbaj! És pedig már csak azért is, mert egy sértésért csak egy elégtételt lehet venni s követelni; akit megütnek s ezért hasonlóképen ütéssel vett elégtételt, megfosztotta magát a jogtól a további orvoslásra. Hiszen megszerzte a veranchoet: pofonnal, parasztmódra. Ha ilyen affaire után mégis párbajjal applaudálják az ügyet, az csak olyan, mint mikor valaki leissza magát pálinkával, és azután fölhat egy pohár pezsgőt, hogy meg-

rency kir. tanfelügyelő és dr. Herich Károly min. osztálytanácsos a congressus t. elnöke is résztvettek, azt mondta ki az értekezlet, hogy nem hajlandó még most pozitív határozatokat hozni a kereskedelmi szakoktatás tárgyában, mivel nem tekinti az ügyet olyanak, a mi egy határozattal lehetővé volna a napirendről, hanem bővebb tanulmányozást igénylő fontos ügynek, a mely minden évben elő kell hogy forduljon a congressuson, s a melynek fejlesztésére s tanulmányozására az orsz. szövetség lesz hivatva.

Ezután a tegnapi ülésen megalakult keresk. ifjak országos szövetsége részéről jelentette be Héder Sándor, hogy a szövetségbe eddig 8 alapító, 100 rendes és 10 pártoló tag lépett be. A belépést tagok azonnal meg is alakították a tisztikart és a választmányt, melybe Aradról Lédy Sándor al-elnök választatott meg.

Elnöknek dr. Herich Károly min. tanácsost kérték föl, a ki a fölhívásnak készségesen tett eleget. Alélnökkének megválasztatták a fővárosból: Rausch Ferenc, Sneller Béla; vidékről: Weiner Miksa (szegedi), Polz Albert (kolozsvári), ezeken kívül választottak négy jegyzőt, továbbá 32 rendes és 12 pótválasztmányi tagot. A rendes választmányi tagok kétharmada budapesti, egyharmada pedig vidéki, a póttagok fele budapesti, fele pedig vidéki.

Déli 12 órakor a kereskedői t. karék- és hitelszövetség tárgyalását végezte be az orsz. értekezlet s elfogadta az előadó Peterdi Lajos, a fővárosi hitelszövetség vezérigazgatója indítványát és alapszabálytervezetét.

A kereskedői nyugdíj- és segélyvesztlet tárgyában az értekezlet szintén egyhangulag elfogadta az előadó Benkő Zsigmond indítványát.

A congressus tagjai délután 2 órakor Weiner Miksa vezetésével a tisztelőket gr. Tisza Lajosnál s köszönetet mondtak neki, a miért a fővádnökséget kegyes volt ellátni.

Megemlítem még, hogy a congressus vége előtt dr. Herich miniszteri osztálytanácsos, a congressus tisztelőbeli alélnök, azt indítványozta: Mondja ki az orsz. értekezlet, hogy hálából Szeged iránt és viszonzásul azon kiváló sziveségnek, a melylyel Szeged város polgárai a körükbe érkezett congressusi tagokat fogadták, az országos kerületi árva-menházat nem Budapesten, hanem Szegeden állítsák föl.

Az országos értekezlet dr. Herich min. tanácsos indítványát egyhangulag nagy lelkesedés közt elfogadta.

Külföld.

Luitpold herceg kiáltványa. A szomorú vegü bajor koronaválság ügyében Luitpold herceg regens. a következő rendeletet közli:

hanem erőszakos támadás, melyet a rendőri eljárás és nem a párbajcodex szerint kell megítélni.

Különbösen is veszedelmes és kétes értékű vállalkozás a megfenyítésnek ez a módja. Kell hozzá két tanu, a kiknek semmi szín alatt nem szabad kilépniük passiv szereplőből. Földatuk látni és bizonyítani, hogy felük megfenyítette X-et, aki nem akart neki elégtételt adni. De hát ez az X. száz eset közül 90 esetben védelmezni fogja magát, a megfenyítésből újabb verekedés lesz, melybe a legnagyobb valószínűség szerint bele fognak avatkozni a tanuk is és így hárman rohannak meg egy embert. Mert hány olyan hidegréru ember akad, a ki megmaradjon a missiója által szabott szigorú határon belül, mikor látja, hogy barátja szerepe rögtön érdekes változást szenved: a megfenyítőtől megrakott alakul át? A tanuk azt hiszik, kötelességük védelmére sietni — pedig nem volna szabad megmozdítaniok kis ujjukat sem, mivelhelyt kilépnek teljes passivitásukból, azonnal megfosztották a »lovagias megfenyítést« a correctségnek még attól a csekély lát-szatától is, melylyel különben bírt volna.

Ez csak a kötségszűrés föllépése. Mert nem tudom különben mi érdeke volna bárkinek is kégszeríteni valakit az elégtételadásra? Ha indokolással tagadja meg az elégtételadást: ott van a becsületbírósg, az iténi fog az indokok érteke fölött. Ha indokolatlanul vonakodik a sértés után elégtételt adni, ezzel önmagát bélyegzi meg, mert minden gentleman tudja, hogy a sértésért elégtételt adni a sértőnek éppen olyan kötelessége, mint a sértett félnek az elégtételadás. Aki sértetet anélkül, hogy kés

Junius 16. Szerda. Róm. kath. R. Ferencz. — Prot. Jusztina. — Görög-ország junius 4.) Metrófán. — Nap kel 4 ó. 2 p. nyug. 8 ó — p.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— Aradváros központi választmánya ma ülést tartott s átvizsgálta a képviselőválasztók- nak az összeírói küldöttségek által egybeállított névsorát. Az eddigi megállapítások szerint 2301 választó van összeírva. A névsor július 5—15-dikeig lesz kitéve közszemlére s ez idő alatt adandók be a reklamációk.

— Jövahagyott közgyűlési határozat. Aradváros törvényhatósági bizottságának f. évi április havi közgyűlése hozott s a színházépítésén felmerült 11282 frtnyi többlet kiadás felezésére vonatkozó határozatát. Mely szerint a többlet kiadás, a színházépítésre felvett 50000 frtnyi költsön törlesztésére a jelen évi költségvetésben felvett 10000 forintból és a kataszteri munkálatoknál megtakarított összegből törlesztessék. A költségmíniszter helyben hagyta.

— Az Aradi Gazdasági Egylet Évkönyve megjelent dr. Graál Jenő ügyvéti alelnök szerkesztésében s egy vaskos füzetet tesz ki, mely feleleli az egyesület működésének minden körét a nevezett évekről. A füzet átlapozása után kétségtelenül meggyőződhetni arról, hogy az egyesület zajtalanul bár, de folytonos és értékes munkásságot fejt ki. Az aradi gazdasági egyesület, mely újabbban 1875-ben kezdte meg működését, ezen évkönyvében nyolczadik, kilencedik és tízedik évi működésének hű képet adja. Mindenestre csak ajánlani tudjuk a füzetet az egyesület tagjainak figyelmébe, hogy tanúság számra hasznosak a király nevében hozzájuk intézett ezen felhívásunkat híven teljesíteni fogja.

— Árlejtsést tartott tegnap délelőtt a városi gazdasági szék, a radnaiti és bockói utcazi vámházak felépítése tárgyában. A kiállítási ár 2900 frt volt. Legelőször ajánlatot Jiraszek Lajos tette, ki a kiállítási árból 19 százalékot engedélyezett. Az árlejtés eredményét a gazdasági szék betérjeszti a tanácsnak. Jövahagyás végett.

— Elcsipett Wertheim-tolvajok. Az Eckstein-féle börtnyárban elkövetett Wertheim-szekrénytolvajlás tettései a kisjenői esendőség részben már kezekeztette és beszállította Aradra a vizsgálo bírósághoz. A főzinkos valami Regyis Petru (Petica) nevű napszamos, ki két évet töltött Aradon a börtnyben, s itt ez idő alatt hatalmasan kiképezte magát a lopás művészetében, a mint ez a gyárban elkövetett lopás alkalmával bizonyult. A börtnyből kiszabadulva, napszamos-munkát végzett az Eckstein-féle gyárban s többször megfordult az iródban. Kitanulmányozván a helyi viszonyokat, feltette magában, hogy a pénzes-szekrényt ellopja. Keesgettette a sok pénz, melyet abban fizetések alkalmával látott. Kiment Csintyére, ott szövetkezett egy pár jó cimborával, s felhasználván a mult heti sötét, zivataros éjjeket, szépen keresztül is vitték a tettet. A szekrényrel elhajtottak Kisjenőre, s ott egy kiserdőben feltörték a szekrényt s kieszérvén belőle a pénzt, bedobták a vízbe. A koséival azután pár száz lépésnyi távolságra megálltak, kifogták és etettek. Itt érte őket a csendőrség, mikor már a szekrény a vízből megkerült, megpedig úgy, hogy a halászó emberek halójába akadt. A halászok jelentést

tettek a községben, kijött a csendőrség, nyomozni kezdtek s úgy akadtak a kosíra. A tettesek azonban — lehettek vagy nyolczan — észrevéven a csendőroket, szétzaladtak. A koscsin ak a főzinkos Regyis Petru 13 éves fia Stefan maradt. Ezt vallati kezdtek, jűdében mindent bevallott. S így azután lépre került Regyis Petru, a fia apja és társai Butár Pável, Butár Juno és Butár Lázár. A vizsgálo bíróság tegnap erélyesen vallatta az atyafiakat, ezek azonban konokul tagadnak, s eddig csak a fia vallott és egész részletesen adta elő a lopási esetet.

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara f. évi június 21-én azaz hétfőn, délután 5 órakor saját helyiségében (Minorita-palota I. emelet) teljes ülést tart, melyre a kamarai tag urak teljesen tisztelettel meghívhatók. A napirendre kitéve vannak: 1. A földmívelés-, ipar- és kereskedelmiügyi m. kir. miniszterium leiratai, a román kereskedelmi szerződés megszűnése, illetve a román fogvasztási piac elvesztése folytán határszéli iparosaink érdekében teendő intézkedések tárgyában. 2. Ugyanezen miniszterium leirata, melylyel egy új házalási törvénybe felveendő elvi rendelkezésekre vonatkozó kérdőívet indokolt választás végett leküld. 3. Ugyanezen miniszterium leirata a ménési vizezeller-kezelésről tett alapítvány megújítása iránt. 4. Ugyanezen miniszterium intévénye a budapesti kereskedelmi múzeumra vonatkozólag. 5. Az országos borászati kormánybiztosság átirata, a kerületbeli borkezelési viszonyoknak, valamint a borkezeléshez nehezítő körülményeknek közlése iránt. 6. Aradmegye közgazdasági bizottságának megkeresése a népiszkolákban a gyakorlati kértészet és mezeti gazdaság módszeres tanítása érdekében alkalmazandó szakközeg fizetéséhez hozzájárulás iránt. 7. Csanádmege alispánjának átirata, melylyel a makói kereskedőkre és iparosokra kivetett, de behajthatlaná vált illeték leírására vonatkozó részletes kimutatást betérjeszti. 8. A hevesmegyei gazdasági egyetértés végett megküldött felterjesztése egy Fiumeban felállítandó import és export társaság létrehozatala érdekében. 9. Panasz a kiskereskedők és szatócsok által czégtáblák ki nem tevésevel fűzött visszajelések tárgyában. 10. A szarvasi szolgabíró megkeresése felvilágosításért: vajjon a gazdasági okokból évi hérelt felfogadott kovacs, bogárn stb. iparosok iparigazolvány váltására kötelezhetők-e? 11. A szarvasi ipartestület átirata a molnár és ács iparos tanoncok felszabadítására vonatkozólag. 12. A kebelbeli vasuti felszámolási hivatal jelentése a vasutak által illetékeltélen beszedett szállítási díjhibákért visszatérítés körül előforduló nehézségek tárgyában Arad, 1886. évi június 15-én. A kamarai elnökség.

— A pünkösdi munkakiállítás. melyet az ipariskolai bizottság a tanári testület közreműködésével Nesnera Aladár ipariskolai igazgató vezetése alatt rendezett a pünkösdi ünnepek alatt. — mint tegnap irtuk — az idén akkora sikerült, mint eddig egy évben sem. A templom-utcazi iskolaépület díszterme egészen megtelt tárgyakkal s a község részéről élénk érdeklődés nyilvánult azok iránt a tanoncok iránt, akik ügyességüket és szorgalmukat bemutatták. Az esős idő dacára 391 fizető látogatója volt a kiállításnak, hogy az ezer iparostanonczot, kik mindkét nap előzömlöttek a kiállítás, ne is említsük. A kiállítást vasárnap délelőtt tíz óra tájban rövid beszéddel ifj. Kristyór János ipariskolai biz. elnök nyitotta meg. Jelen voltak V. J. J. Arpad kir. tanfelügyelő, Grünwald Ferencz keresk. kamarai elnök és Marschal Lajos II. titkár: később megjelent Tabajdi főispán Salacz kir. tanácsos polgármesterrel, kiket Fikker iparisk. gondnok fogadott a bizottság tagjai élén. Mind a vendégek elismerésüknek adtak kifejezést az ügyes munkák és siker-

bilmeselvére és egész lelkéből sóvárgott a szerelem után.

„Egy könyvet kellene ha nem is írnom, de elbeszélnem, ha hiten akarám esetlenül a belsőmben történetek, melyek egyre közelebb hoztak a hercezhöz. Elhez járult a nemos pártfogó iránt támadt hajlam, melyet hasztalan igyekeztem elfojtani. Csupán a kötelességemre való gondolás, valamint szerencsétlen férjemre való emlékezés, a kit inkább könynyelminnek, mint büntösnek tartottam, adott meg némi ingadozó támaszt.

„Ha a virágzó, illatdus narancsligetekben együtt állunk és pillantásaink a messze háborgó tenger felett átsuhantak, ha elmondta, hogy egy hozzáam hasonló asszony oldala mellett élete mily másként alakult volna, önkénytelenül könyek toltult szemembe. Libanoff megragadta kezemet és megcsókolta azokat, ilyenkor keblemen heves érzés vonult át, melyben a végtelen fájdalom és a végtelen boldogság esodlatatosan összevegyült.

„Miközben egy este férjemet említettem, a hercege homloka elsötétült.

„Ne beszéljen róla”, szolt Vladimir, „ő nem méltó önre! Oly szegényfolt van életén, melyet soha sem törölhet le.”

„Tudom nagyon jól, hogy hibáztott, szörnyen hibáztott...”

„On nem tud mindent!” vágott közbe Libanoff. „Nem tudja azt, hogy ön volt az utolsó tétel, melyet ez istentelen játékos a kozkára tett!”

„Ekkor került kezembe a levél, melyet Ede a hercezhöz intézett. Elolvastam e borzasztó sorokat és elsápadtam. Szegény és utálat töltöttek el, újaim görcsösen gyírték össze a gyalyatos iratot.

„On már azelőtt”, így szolt a levél, „rokonszenvesen, sőt lelkesültséggel nyilatkozott feleségemről. Ön mosolyogtam és örültem magamban, mert Sylvia épp oly tisztá, mint szép és a kisértsnek hozzáférhetlen. Ictele nem tett féltékenysé, csak hízeltet hűségomnak. Akkor még bírni lehettem: de ez elmult! Meg kell halnom vagy úgy élni, a mint élni megszoktam. Ön kiragadott a halálból, adja tehát vissza teljesen életemet. Tudom, hogy szereti Silyviát, ime — én lemondok minden jogomról...”

ült rajzok fölött. A kiállítási tárgyak bírálatát kedden ejtette meg az ipariskolai bizottság felkérésé folytán az ipartestület által küldött bírálo bizottság (Probszt, Fikker alelnökök, a titkár, az ipariskolai igazgató, Bayer Sándor, Csoty Nándor, Fikker József, Francz Károly, Probszt Ferencz, Tessenyi Zsigmond, Theisz János, Udvardy Mátyás, Kondorossy József, Krausz Pál, Zsigmond Pál). A bizottság összevetve a kiállítók tanonczkodási idejét, korát, iskolai előképzettségét, minden egyes tárgy fölött véleményét mondott s oda ítélte a díjakat és okleveleket.

— Az eső díjat: kitünő munkáért és szorgalomért 20 frankos arany. Rosenfeld József és Marinka Vazul. (Hend Odön géplakatos és érezőtő tanonczai) nyerték el, gondosan kidolgozott szivattyúkészülékkel: az egyenkint tíz frankos aranyból álló három második díjat kitünő munkáért Griesner József asztalostanoncz (Faragó Sándornál) salonszattal, Veres Demeter szűgyártótanoncz (Veres Melentáné) löszerszámmal és Udvardy Lajos kádárstanoncz (Udvardy Mátyás) kis hordóval nyerték. Jeles munkáért első-oklevelet nyervek Edelmüller János lakostanoncz, Cseh Antal géplakostanoncz, Heinecz Odön lakostanoncz, Feder Gusztáv érezőtőtanoncz, Niegelhós István bádogostanoncz, Czigler Géza, Batory Kálmán, Besesek Károly ácsstanonczok, Bruker József kalposztanoncz, Pintér Antal, Gröger Gergely, Juhász Géza cipész- és eszmiadatanonczok, Fabik Ernő szabótanoncz, Glintig János, Gegner János, Muzslay János, Perveiler János, Polman Fülöp, Kraváth Péter, Schindberger Antal, Molnár Lajos (szobrász), Jernan András (fényképező), Linn Nándor (betűszedő), Szundhansen Adolf (kerteszt) tanonczok. Ezeknek kívül jó munkáért és kielőgő munkáért számosan kapnak oklevelet, de azok a tanonczok is részesülnek emlékműnyben, a kiknek munkája kitűnőtetést nem érdemelt, mert az igyekvőket méltányolta a bizottság.

— Egy gyermek öngyilkossága. Alig pár hete irtuk egy 12 éves tamlo öngyilkosságáról, már is egy újabb hasonló esetről értesültünk. Sőt a Antal kereskedőtanuló a helybeli Sonnenfeld és társa cégénél, tegnap délelőtt öngyilkossági szándékkal a Marosba ugrott s bele is fullt. Holttestét még eddig nem sikerült feltálni. Tettét a feletti bánatában követte el, hogy gyámalyja nem volt képes tisztelegesen eltartani.

— Árvis Temesben. Az árvis Temesmegyében, mint Temesvárról sürgönyzik, mindinkább nagyobb arányokat ölt. Hétfőn már a Bukovecz, Bazos, Paracz, Gyírok, Kisoda és Utrín községek körli szántóföldek mind el voltak öntve. Több mint 20 ezer hold föld víz alatt áll. Az ár legutóbb Saagh felé vett irányt. A víz feltelte egész barna az elsodort repezerveketől. Ha nem áll be erős apadás, úgy már a torontali terület is fenyegetve lesz. Medvesen eddig tizenöt ház omlott be. Temesvárról a veszély folyton növekedik, s a külvárosokban kizas tevékenységet fejtenek ki a gátak erősítése körül.

— Halálozás. A következő grászjelentést kaptuk: Koln Miksáné szül. Havalecz Anna saját, valamint számos rokoni verében is szomorodott szívvel tudja forrón szeretett férje, illetőleg rokonok Koln Miksának, folyó évi június 14-én, reggeli 8 órakor, életének 44-ik és boldog házassága 18-ik évében, hosszas szenvedés következtében történt gyors elhunytát. A boldogult hült tetemei június 15-én, d. n. 4 órakor fognak főt- 18. sz. a. házból által a helybeli ref. kórház kertben örök nyugalomra tétetni. Béke poraira! Arad, 1886. Jun. 14.

— Táncczigalom Pécskán. A pécskai vöröskereszt-főkegyelet által rendezett tánczigalom hétfőn éjjel folyt le a

„Kimondhatatlan utálat fogott el Ede elenében.

„Mi módon” kérdém, „jutott ön e level birtokába?”

„Katego r azon éjjel irta, melyet lakószobában töltött. Egy szolga által küldte hozzá a levelet: elolvastam és szegyletem magam írója helyett. Ön azonban e sorok által szabadba lett; ez emberhez többé semmiféle tisztességes kötelek sem fűzheti. Es így teljesítem kérését és visszaadtam életét, az ő életét! Természetes, hogy e levélből semmiféle jogezimet sem vonok le; nem akartam azt önnök soha sem megmutatni; de akkor e méltatlan ember később megkísérletette volna, hogy ismét feltolja magát. E vesztélyt akartam megóvni, de ne érte félre eljárásomat.”

„E felfedezéseknek, melyeknek ösztönzőgében hittem, hatása megrendítő volt. Most gyűlöltém Edet és Libanoff iránti hajlamom is perczekre megrendült. Ezt ő rögtön érezte és meleg, szellemes, csillogó szavakkal védelmezte magát és ha a gyuanak arnya is maradt volna bennem, ezt a szeméből felém sugárzó szerelem elszaltatta volna.

„Libanoff a férfi eszmenyének tünt fel előttem, nem azért, mert hercege volt, hanem dacára annak, hogy az volt. Pár nap elég volt a lelepezések által bennem előidézett zavaró benyomás eloszlatására.

„Ede rámnézve halott, sőt több, mint halott, mert teljesen ki volt szívemből törölve. Mikor Rivierából visszatértünk, a hercege barátja voltam...”

„A végtelen boldogság egyik órájában egy nagy értékű gyémánt kérészet tűzött keblemre. Ez volt első, hercegezi ajándéka. E kereszthez fűződött keserűsége emléke ama legboldogított jogtalanságnak, melyet valaha ember elkövetett. Drága adomány volt ez nekem, melylyel egyuttal — azt hittem — egy nemes férfi szívét is megnyertem.

„Azt mondják, hogy mi asszonyok szillett színesznők vagyunk. Nem tudom, hogy ez igaz-e. de azt tudom, hogy nincs a szímvészétnék az a mestera, aki szerepét sikeresebben oldotta volna meg, mint Libanoff hercege az övét. Tetszett magának e regényben, melynek lebonyolítása kétségkívül kényes költséges volt, azonban hűségának fényes diadalt ígért.

nagyvendéglő termében. A tánczigalomról tudósítók a következőket írja: A magyar vöröskereszt-egylet pécskai fiókja által rendezett tánczigalom nagyban túlszarnyalta a hozzákötött várakozásokat. A vendéglő nagyterme ez alkalomból valóságos kerté alakítottat, a falakat zöld galayk, repények borították. A terem szögletei lugasokká voltak alakítva. Legszébb díszet a teremnek a hölgyek képeztek. Kiknek névsorát a következőkben adjuk: Asszonyok: Köpf Györgyné, Krip Józsefné, Marosy Istvánné, Scheffer Györgyné, dr. Goldziher Lajosné, Haty Sándorné, Gavrilovits Istvánné, dr. Schwesler Károlyné, Prohászka Józsefné (Arad), Vojtek Kálmáné, Kftás Jánosné, Szathmáry Jánosné (Arad), Issekutz Mihályné, Fikker Józsefné, Kalmár Sándorné, Pavlás Józsefné, Gartner Antalné, dr. Gerich Gyuláné, Leányok: Köpf Irmaeska, Schwesler Teresi, Szathmáry Hajnalka, Goldziher Paulin, Rasovszki Józsa, Borsos Judit, Haty Emma, Zelikó Emma, Marosi Ilka, Gartner Amália, Földi nővérek, Zahóicszki Hermina, Pavlás Mariska. A tánc a legelőkelőbb animóval indult meg, s folyt egész reggelig. Az első négyest 25 pár tánczolta, e számban később sem állott be fogatkozás. Részt vettek a tánczigalmon Ormos Péter alispán, Paradayser Lajos borosbesési szolgabíró, s számos tánczedvelő fiatal ember Aradról.

— Öngyilkos kereskedő segéd. Mácsáról írja levelezők: Kalmár Sándor kereskedő segéd tegnap szíven lötte magát, és rögtön meghalt. Tettének oka, gyógyíthatlan betegség.

— Vasútpótlási engedély. A közlekedés és közmunkaügyi miniszter, Politzér Zsigmond budapesti bankárnak kérelmére, a tóvárad-szlatinai iparvonathoz csatlakozólag Szlatinától kiindulólag Madrizesten, Bucsánán, Zöldésen, Honcsisoron, Gurahonczon, Józászon, Józászhelyen, Tényesen, Zimbrón, Kristyóron át Vaskóhig terjedő rendszeres vágány vasútvonal építésének előmunkálatjaira szükségeltető engedélyt megadta.

— A „Fortuna” beteg- és önszegélyző egyletnek f. évi június hó 14-én megtartott rendkívüli közgyűlésen általános lelkesedés és közfelkeltással Moskovitz Jakab lett elnöknek megválasztva, mely választás által az egyesület felvirágzása és jövője biztosítva van. Megválasztottak továbbá: Roth Mihály alelnöknek, Weisz Bernát pénztárnoknak, Pfnéiz Ferencz elnöknek, Scheinberger Mór alelnökogondnoknak, Ausseuberg Mór, Rosenthal Márton, Weisz Jakab betegfelügyelőknök. Ezenfelül megválasztott 30 választmányi tag. Ujman választott elnök a benne helyzett bizalmat megköszönvén, az egyleti alap javára 10 forintot adományozott.

— Daltársulat tart előadásokat Strobl vendéglőjében májól kezdve. A fővárosi Prugmayer-féle társulat tagjai miköznek közre, s magyar dalokat is adnak elő.

— Elpusztult kolumbácsi legyek. Nagyhalmágyról azon örvendetes hírt írja levelezők, hogy a beállott esőzések folytán az állattírágra oly veszedelmes kolumbácsi legyek, melyeknek rajai az egész járást elborították s a szarvasmarhák között érzékeny károkat okoztak, teljesen elpusztultak.

„A hercege e diadal boldogságát mohón élvezte. Miután látta, hogy az utazás nekünk gyönyörűséget szerez, beutazta velünk hazánk legdicsebb tetteiből pontját, és mikor a Wörther-tó partján egy csinos ház megpillantása engem elbájt, titkon megvette számomra.

„Ez legyen szerelmünk menhelye”, mondá mosolyogva, „ide fogunk visszavonulni, valahányszor felébred bennünk a vágy, hogy távol a világ irtó szemeitől, egyedül boldogságunknak éljünk!”

„Bécsben csinos lakást bérelt számunkra és egy egész télen küszölkben maradt. Ekkor, mint ő mondá, kőrösök ügyek Oroszországba hívták. Hirtökainak kezelésében rendtelenségeket fedeztek fel, melyek elintézése személyes jelenlétét mellözhetlenné tette.

„Néhez, sok könybe került elválás volt ez! Vladimir a legszentebb esküdött, hogy a szerelmem szárnnyal lehetőleg hamar visszajön, de az így egyre húzódtott. Eleinte gyors egymásutánban gyengéd leveleket kaptam tőle, később ezek mind ritkábbak lettek.

„Ekkor borzasztó gondolat vett rajtam erőt. Talán valami más, nagy szerencsétlenség érte? Elmentem az orosz követészhöz. Egy rendkívül előkelő kinevezés fiatal ember kiváló előzékenységgel fogadott. Tőle tudtam meg, hogy a hercege hónapok óta friss egészségben Párisban időzik.

„Ki sem mondhatom, hogy ez értesítés mily mélyen megrendített. Vladimir Franciaországba utazott, talán épen Bécsben kereszlet és nem vágyódott engem legalább pár perczre látni! Ez végtelen fájdalmat okozott nekem, metszette szívemet. Irtam Párisba, de hiába vártam feleletre.

„E helyett a hírlapokban olvastam, hogy Libanoff hercege a „Comedie Francaise” egyik énekesnőjével óriási összeget kapott. E szerint utódom lett, egy méltán, mert ugyanezen tudósítást arról leírta, hogy az orosz hercege a „Comedie Francaise”-ban résztvevő formá szerint megvette a „gubnakereskedőtől”.

„Megvette! E szó...”

„Nem-e köztött a jégárborg borzongást hasonló üdület? (Saját) az én személyemre is ma gyalasztos ajándékot kapott. Ugyan Ede volt-e, aki üdületet tette, vagy pedig...”

„Lehetetlen, én...”

királyának nevében a boldogságban és szeretetben körülötte sorakozó népet a csapása sújtotta. Isten megkegyelmezett II. Lajos király megváltásáért. E haláleset következtében, mely az egész országot a legfájdalmasabb szomorúságba dönti, az alkotmány értelmében, Bajorország királysága valamennyi régi és újabb területresek egyesítésével hön szeretettel unokácséknak, a boldogult felség öcsésének, Otto herczegnek, most felségnek jutott oszáltrésztül, ki az elsőszülöttségi jog értelmében és az egyenes rokonsági öröklési kérdés szerint a legközelebbi törzstörvény által királynak. Mivel azonban az új király huzamos idő óta tartó betegség folytán akadályozva van a kormányzás személyes vezetésében, mi, mint hozzá legközelebbi rokon, az alkotmány értelmében és a felség legmagasabb nevében erótel átvezzük az ország kormányzását. Az országgyűlés egybehívása már megtörtént.

A midőn a király nevében az ország kormányzását átvezzük, azon reménynek adunk kifejezést, hogy a bajor örökös tartományok valamennyi lakosa királynak országuk törvényes és egyedüli urál épp oly készséggel mint kötelességszerint el fogja ismerni s iránta, valamint irántunk is, ki az ország alkotmányosan hivatott regense lévén, forhtelen hűséggel s soha meg nem tagadó engedelmességgel fog viselkedni.

Hogy az államügyek menete megszakítást ne szenvedjen, meghagyjuk, hogy az összes hivatalok és hatóságok munkálataikat tovább folytassák, úgy mint eddig, hivatalbeli kötelességeik szerint folytassák, a hivatalos ügyiratokat, a hol ez előírva van, Otto hajor király nevében adják ki, a pecsételésnél azonban, a míg az ujjonnan készitendő pecsétet meg nem kapjuk, az eddigit használjuk.

Emlékeztetjük valamennyi tisztviselőt az általuk teljesített alkotmányos és hivatalos esküire és reméljük, hogy ő felsége valamennyi alattvalója mely fájdalomtól etelten a király nevében hozzájuk intézett ezen felhívásunkat híven teljesíteni fogja.

Kelt Münchenben, 1886. június 14-ikén. Luitpold hajor herczeg, dr. Lutz báró, dr. Fraenle, dr. Riedel, Crailsheim báró, Freilitsch báró, Heinleth.

TAVIRAT.

A bajor király felbonczoltatása.

München, június 15. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Lajos bajor király holttestét ma bonczolták fel. A bonczjegyzőkönv szerint a király agyvelején magas eltérések mutatkoztak, valamint az agyhártyán is, s főleg az agyon nagyfoku túltengés constatálattott. E természetellenes állapotok ama chronicus a gyvelőgyula dásokra vezethetők vissza, melyektől a király már régebbidő óta szenvedett. Zavarodott elméleti állapota is ennek tulajdonítható.

Előfizetési felhívás.

„ARADI KÖZLÖNY”

ez című politikai napi lapra; megjelen hétfőn és ünnepek utáni napokon is.

Negyedévre 3 „ 3 „ 50 „
Félévre 6 „ 7 „ — „
Arad, 1886. évi június 14-én.

Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

A feltalálhatlanok.

— Regény. — Irtá: Pernett Frigyes. XIII.

Szerelmi házasság.

(23-ik fejelet.)

„Nem tudom, hogy a küzdelem meddig tartott”, folytató Sylvia, „de tudom az eredményt. Talán Ede még egy ideig védekezett; talán nem egyezett bele rögtön, hogy nagyon is megvételre méltónak ne láttassék, de végre — elfogadta az ajánlatot!”

„Ez a vége a szerlemből kötött házasságnak!” szolt közbe az ügyvéd.

„Es kezdete egy új csalódnak.” tette hozzá Sylvia. „De hallgassa csak tovább.”

A viszontlátás.

„Ama végzetes éjelt követő másodnapon”, folytató Katego asszony történetét. „a hercege meglátogatott. Kíméletesen tudatta velem, hogy férjem ismét jászott és ismét vesztett; esetlelte a Dunánál lefolyt jelenetet és elbeszélte, hogy Ede kigyógyulva a halál minden gondolatából, Franciaországba utazott és őt, a herceget, bízta meg ügyének rendezésével.

„Libanoff a levélről egy szót sem szolt. Ennek később kellett jönni, még csak akkor, mikor már a nyomor kínjai eléggé megtörték és kényszerítették, hogy a vízben fülködözve hasonlóan minden szalmazsalóhoz kapkodjak, mely menekvést látszik nyujtani.

„Ez be is következett nemskára. Szegény, gyenge anyám, ki a helyzetet egész komolyan eddig nem ismerte, nem bírta a elviselni. Gyengébb volt, mint én,

mert ő tudta, hogy mi a szegénység. Ifjú korának szomorú képei kísértetiesen nyomultk személeim. Lelkében engem, kedvencezmár látott a nyomor következtében beköszöntött ezer gondolt gyötörve.

„A jölet hosszú évei erélyét megbénították, akaraterejét megrendítették és e szép, szenvedő asszony fájdalma engem is erőtelően tett. Sirva ültem oldalánál és ápoltam, mert az első ijedelem ágyba döntötte őt. Magam is vigasztalhatlan, vizsgálzó szavakat mondotam, melyekben magam sem bíztam és melyek egyikünknek sem nyújtottak meg.

„Libanoff herczeg teljes lovagiasággal járt el. Az orvos anyámnál nagy kímérltséget állapított meg, tengeri fürdőkét és hosszabb tartózkodást a deli égalj alatt ajánlott. Nyilatkozata szerint ezek voltak az egyedüli módok, melyekkel anyám élete még volt menthető. Tengeri fürdő, tartózkodás délen! Egykor én is ezekről álmodoztam.

„Szerettem volna látni Olaszországot és a végtelen tengert. A terv kivitele mindig halasztást szenvedett, most pedig lehetetlen volt. Ekkor kezdett a hercege működni. Használata felajánlotta nyári lakóinkat egyikét, mely a Riviera leggyönyörűbb pontján fektült. En vonakodtam, de az orvos folyton szorongatott. Anyám már elhagyhatta az ágyat, de kimondhatlanul gyenge volt.

„Kialudjék e drága élet pislogó fénye azért, mert az én személyemre vonatkozó tekintetek forogtak fenn és mert nem akartam magamat a hercege irányában ennyire lekötöztetni? Es ez ember mily jószágomnak, mily gyengédnek, mily igénytelennek mutatta magát! Kiseretül egy eszedét adott mellénk és elutaztunk Riviereba. Ott ismét viszontlátuk egymást.

„Néhány hét a drága beteg állapotában jelentékeny javulást idézett elő. Szemlátomást dült és nagy lelkesültséggel beszélt a herczegről. (Sak egy sötét árny lebegett életünk fölött — a jövő kérdése! Mi lesz belőlünk, ha e szép vidékről el kell mennünk?

„Libanoff is szóba hozta ezt. Szóba hozta és beszélt saját szerencsétlenségéről: ez a szerelméről, házasságáról, mely nagy szíveselődést eredményezett. Es miként beszélt! Az ember csak sajnálhatta a szegény, gaztág embert, a ki egy hideg, előkelő hölgyhöz volt

